

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РІЗНОМАНІТТЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

Глобалізація це – процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації. Важливо зазначити основні причини глобалізації, такі як:

- науково-технічний прогрес (а саме поява інформаційних технологій, які корінним чином змінюють всю систему соціально-економічних відносин, переносять на якісно новий технічний рівень організаційно-економічні відносини, транспортні та комунікаційні зв'язки)
- загострення проблем, які є загальними для всіх людей світу (зокрема проблема нехватки території, перенаселення);
- процес інтернаціоналізації.

Ці процеси призвели до появи «інтернаціонального» стилю в архітектурі міст. За його основу взято моделі західноєвропейських і американських хмарочосів, зокрема ділових центрів. Розвиток таких міст спрямований вгору, в плануванні використовується радіальна чи прямокутна система вулично-дорожньої мережі. Це призводить до втрати індивідуальності міст. Якщо все залишити як є, то в недалекому майбутньому архітектурне різноманіття буде стрімко зменшуватися, адже не можна заперечувати, що історична забудова вступає в протиріччя зі зростаючими урбанізацією та глобалізацією.

Зі сказаного вище зрозуміло, що висотні будівлі в переважній більшості не вносять різноманіття до національного архітектурного середовища. Звісно вони можуть приймати різну форму, як наприклад круглий за формою хмарочос AIDag від MZ Architects в Абу-Дабі чи велика Арка Дефанс в Парижі. Проте є ризик, що населенням така забудова може сприйматися одноманітно, зокрема через подібність матеріалів, таких як метал, залізобетон та скло. Використання цих матеріалів призвело до нівелювання стильових відмінностей, що виражалися в дрібних членуваннях, адже ними можна перекрити великі відстані без колон, а арочні вікна і двері відійшли в минуле. Таким чином, під збереженням культурного чи національного різноманіття слід розуміти, що в його основі лежить не сліпе копіювання зовнішніх форм національної архітектури, а слідування філософії її архітектурній традиції. Це є набагато складнішим і вимагає від архітекторів не лише знати історію архітектури, а й розуміти глибинні прояви національних культурних традицій, усвідомлюючи всю глибинність їхнього історичного розвитку.

Звісно, ми не маємо змоги зупинити процес глобалізації. Тож потрібно намагатися в існуючих умовах та відповідному середовищі дбати про збереження архітектурної різноманітності. Як приклад такого підходу

можна виділити Японію. Становлення її сучасної архітектури прийшло на період масового поширення «інтернаціонального» стилю в світовій архітектурі. Але японці захотіли зберегти свою національну самоідентифікацію, що безпосередньо знайшло прояв в архітектурі. Вони не копіювали західні зразки, а знайшли шляхи поєднання передових технологій з віковими традиціями, що визначило її культурну ідентифікацію. Особливу увагу тут приділяють вибору будівельних матеріалів, розробці деталей будівель та благоустрою. Широко використовуються природні матеріали – камінь та дерево, в тому числі бамбук, а залізобетон оброблюється так, щоб фактура його поверхонь нагадувала природний будівельний матеріал. Дивовижним чином ці ж принципи вдається зберегти саме при будівництві ультрасучасних об'єктів з металу та пластика.

Також варто наголосити на особливому відношенні японських архітекторів до природи, що впливає з глибинної національної філософії – синтоїзму. Це призводить до того що, архітектурні об'єкти стають частиною природнього оточення, або включають в собі природні елементи в інтер'єрі та екстер'єрі будівель. Так, архітектор Кензо Танге створював прості силуети за формою та конструкцією, і в той же час витончено вигнуті – як схил гори Фудзі. Він споруджував свої об'єкти, орієнтуючись на навколишнє середовище та ландшафт, що призвело до визначної архітектурної виразності та індивідуальності забудови. Архітектор з Великобританії Норман Фостер в своїх роботах дбайливо відноситься до природи, прагне до максимальної екологічності. Він працює з типовими сучасними матеріалами, такими як скло та сталь, але намагається органічно вписати свою забудову в навколишнє середовище. Прикладами таких споруд є монумент Байтерек в Казахстані та торгово-розважальний центр Хан Шатир. Ще можна виділити архітектора Хьетиль Торсена та його бюро «Snøhetta». Їх особливістю є пряма взаємодія з оточуючою природою, як і в архітекторів згаданих вище, акцент завжди робиться на взаємозв'язок з ландшафтом. Вони використовують прийоми планування, якими користувалися архітектори Райт та Аалто, а саме: інтегрування будинків в природне середовище, а також кропітка робота по використанню особливостей пейзажу.

Досвід цих архітекторів показує, що збереження національних традицій в архітектурі можливе в умовах масової глобалізації. А сучасне місто, яке зберігає свою культурну ідентичність, поєднуючи її з передовими технологіями, має найбільші шанси стати місцем, в якому людина буде відчувати себе комфортно. І архітектура не тільки не втратить свою різноманітність, а набуде розвитку та нових індивідуальних рис.